

AANVULLINGEN gevonden na publicatie van het boek

Na de publicatie van het boek is het zoeken gewoon doorgedaan en gelukkig zijn de mailtjes waarin nieuws werd gemeld dat ook.

Aanvullingen worden op volgorde van het boek zetten.

Het ABC van meester Pennewip

Een kleindochter van de maker van het gedicht herkende daar de hand van haar grootvader dr. Hendrik Enno van Gelder (1876-1960) in. Hij was initiator-directeur van wat nu het Kunstmuseum Den Haag heet, had diverse nevenfuncties en is tot zijn dood artikelen over kunst / kunstenaars blijven publiceren. Hij en zijn vrouw hadden goede contacten met Gra. Op grond van die vriendschap heeft hij het gedicht geschreven en vormgegeven; hij was een vlotte dichter. Zelf hadden zij werk van haar: de koekoek (3509a) en het slapende hertje in brons (3908b). De koekoek is door vererving overgegaan naar de kleindochter Agnes van den Noort-van Gelder. Zij is een schilderes en heeft het beeldje een keer heeft gebruikt als decoratie in een van haar werken.

Agnes van Gelder (1946), Bureautje, 2002, olieverf 30 x 40 cm.

In diezelfde tijd leefde er nog een dr. Hendrik Enno van Gelder (1916-1998), een vooraanstaand numismaat en directeur van het Penningkabinet, Den Haag, dat later verhuisd is naar Leiden, vervolgens over is gegaan in het Geldmuseum Utrecht en nu onder de vleugels van De Nederlandse Bank bekend staat als de Nationale Numismatische Collectie.

De twee Hendrik Enno van Gelders zijn familie van elkaar, dit om de zaak verwarrend te maken.

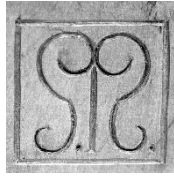

En dan is nieuw werk uit het fotoarchief naar boven gekomen: mannenbuste 10, catalogusnummer GR1317.

Het beeld lijkt naar een echt persoon te zijn gemaakt en doet anders aan dan de modellen die Toon Dupuis zijn leerlingen voorzette.

Het beeldje "naakt in perenhout" (1811) waarvan op p.307 een foto staat, is teruggevonden en krijgt dus een mooiere foto.

Het beeldje stond op de tentoonstelling beeldhouwwerken van mej. G.J.W. Rueb en schilderijen en teekeningen van Ernst Leyden in 1918 bij de Rotterdamsche Kunstkring.

Het is geprijsd op f 700. In het Algemeen Handelsblad van 15 mei 1918 worden sommigen van haar werken besproken.

Het beeldhouwwerk van mej. Rueb toont een beschaafden geest en een vaardige hand. Zeer mooi, eenvoudig en voornaam, is het vrouwenstatuetje in perenhout (No. 13), levendig haar *dansende faun* (No. 9) en niet zonder gracie de *menuette*: beide in brons. Haar portretbustes treffen door de krachtige, levendige expressie. Met meer realistisch werk, als *de apache* (No. 7), beweegt ze zich op een voor haar ongeschikt terrein. Dit is doode conventie, evenals *de Steenwerper* (No. 8).
Alles te saam doet een degelijk, wel onderlegd talent waardeeren.
A. v. V.

En er is een nieuw beeldje van de mussen op het dak (3504).

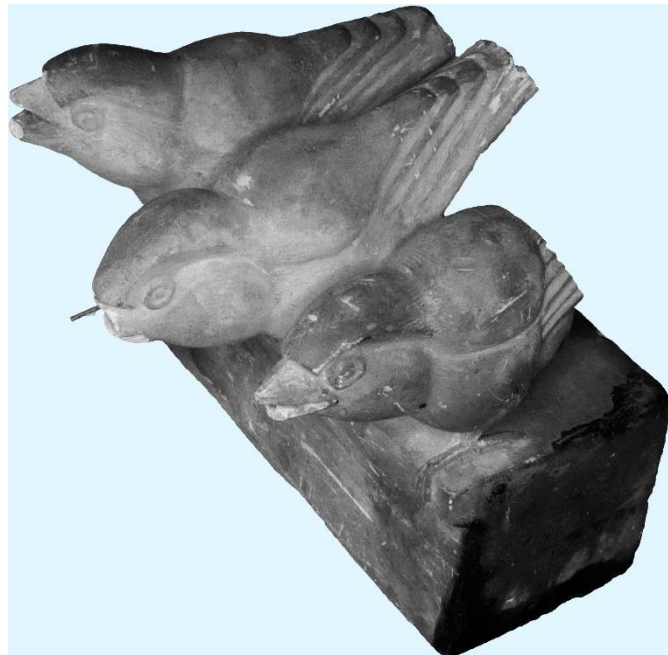
Op het beeld is geen gieter vermeld. Wel op de achterkant een (nieuw) monogram en een ander bovenaanzicht.

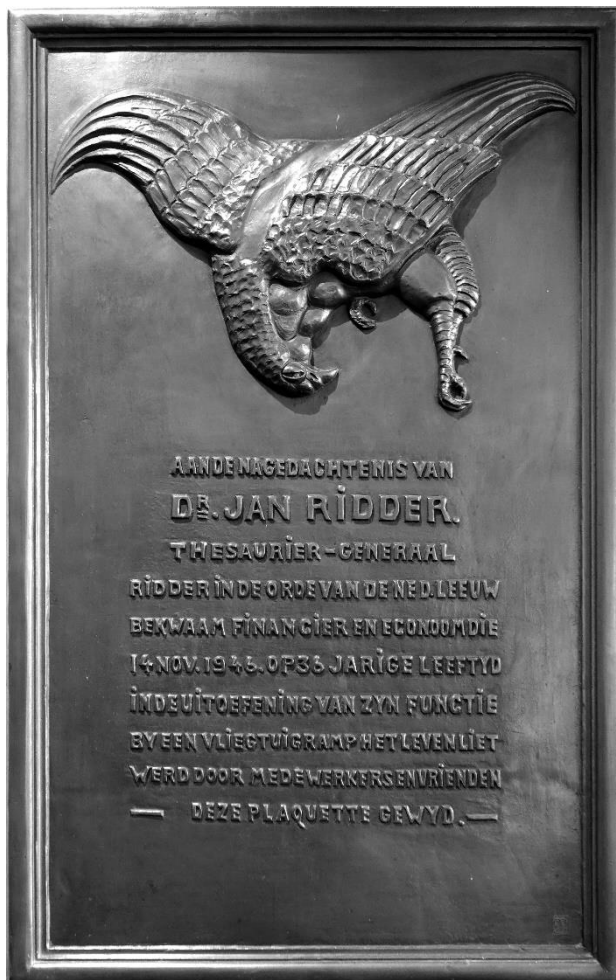
Op p 85 staat dat Stöxen in Leiden ergens een rol moet hebben gespeeld. En dat blijkt inderdaad het geval. In het privé-archief van Stöxen Leiden is een pagina waar staat dat in april 1960 het beeldje “3 vogeltjes aanéén” is gegoten voor f 165. Dat moet natuurlijk het beeldje mussen op het dak zijn.

Dit is wat er over is van het gipsmodel. Het is terug gevonden in het archief van Stöxen. Het model is zo uit balans dat omvallen, en dus beschadigen, schering en inslag zal zijn geweest.

Bij het herstellen van de beschadigde dan wel ontbrekende delen, zijn de verschillende versies ontstaan.

Met het monogram op de achterkant.

Jan Ridder

1947 (onthuld 1948)

Monogram met de streepjes in de hoek rechts-onder.

Lengte x hoogte x dikte: 107 x 66 x 3,2 cm

De bronzen plaquette is geplaatst bij het Ministerie van Financiën Den Haag

Dr. Jan Ridder (1910 Groningen – 1946 Schiphol) was Thesaurier-Generaal bij het ministerie van Financiën toen hij in een vliegtuigongeval in slecht weer verongelukt.

De vogel is een neerstortende adelaar

Tekst op de plaquette:
aan de nagedachtenis van
Dr. Jan Ridder.
Thesaurier-Generaal
ridder in de orde van de Ned. Leeuw
bekwaam financier en econoom die
14 nov. 1946. – op 36jarige leeftijd
in de uitoefening van zyn functie
by een vliegtuigramp het leven liet
werd door medewerkers en vrienden
- deze plaquette gewijd. –

Jan studeerde in Rotterdam en promoveerde daar in 1935.

De ster van Jan begon in verschillende functies al in 1933 te rijzen en in 1935 kwam hij bij het ministerie van financiën werken. In de Tweede Wereld oorlog was hij administrateur, hoofd der afdeling geldwezen. Na de oorlog volgde de benoeming tot thesaurier-generaal. Hij lag op koers om hoogleeraar te worden aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Door zijn overlijden ging dat niet door en werd deze functie ingevuld door Jelle Zijlstra die later minister van Economische Zaken in het kabinet Drees II werd.

Overzicht van tentoonstellingen

Jaar: 2023; periode: 13 oktober - 31 januari 2024; naam: De Nederlandse Vrouw; plaats: Bennekom; tentoonstellingsruimte: Kijk en Luistermuseum; geëxposeerd werk: Nederlandse vrouw (3502), Peter Holland (5002a), torenvalk (3012b), egeltje (4402b), grasparkieten (3401b), penningen: Emma (2804Da), J.G. Rueb (3006b), residentieorkest S(5402), Juliana van Stolberg (2610a), onderwijspenning (3007), 700 jaar gemeentebestuur De Haag (4808a).

Jaar: 2023; periode: 15 december- 24 maart 2024; naam: heeft Princenhage een eigenmuseum nodig?; plaats Princenhage (Breda); tentoonstellingsruimte: Princenhaags Museum; geëxposeerd werk: beer (2605), staande eendje (2603a in realistische kleuren), liggende hertje (1202), eend (2808a), penning Wagenaar (3201a) en het boek van Veth: de beeldhouweres Gra Rueb.

Publicaties over tante en haar werk

Graaf, J.P. de, H.M.W.M. Merkus, G.J. Bonsel, E.A.P. Steegers, Nederlandse geboortezorg in een historisch perspectief - wonderbaby en zorgenkind (Rotterdam2017)
De plaquette van de Snoo (2701) met de vermelding dat tante de plaquette gemaakt heeft.

Heitink, Kees. We leerden fier rechtop te staan, in De Kostersteen, uitgave van de Historische Vereniging Oud-Bennekom nr. 166, november 2023 p.11-17

Teuling, Chris, Pieter de Wit & Lei Lennaerts, Bolwerk van de sterren, in: De Beeldenaar, jaargang 47 nummer 2 (2023) p.81.

De plaquette van W.J. van Heteren (4203) als illustratie bij het artikel.

Valk, Arno van der. De maakster van De Nederlandse Vrouw, in De Kostersteen, uitgave van de Historische Vereniging Oud-Bennekom nr. 166, november 2023 p.18-19

BN DeStem heeft op [31 juli 2024 een twee paginagroot artikel](#) geplaatst van Rob Musters met de titel: Gra pionierde op Spelen van 1928.

Overzicht van besproken werken en personen

p.355 aapjes (4101). In het privé-archief van Stöxen Leiden (p.385) is een pagina waar werk van tante wordt vermeld. Daarop staat dat in april 1960 aapjes gegoten voor f 200. Er zijn minstens 2 gietsels want in het Kunstmuseum Den Haag komt een beeld voor op de inventarisatielijst en is daar gedateerd tussen 1936 en

1939 en daar komt dit exemplaar dan bij. Er is een beeldje in een particuliere verzameling en mogelijk is dat deze.

p.359 Brinker, Hans (5002c): In de Nieuwe Leidsche Courant van 2 april 1958 meldt Madurodam als noviteit "het beeldje van Hans Brinker (beeldhouwster mej. G.J.W. Rueb), het jongetje dat met zijn vinger een gat in de dijk dichtte".

p.360 danseres (reliëf) (4816): In het archief van Goedewaagen Gouda is een aantekening dat daar een keramiek object gemaakt is met de naam "dansende dame", in de maten 25x31, waar 1,5 kg klei voor gebruikt is, waarvoor f 5,60 voor in rekening is gebracht. Datering ontbreekt helaas.

p.364 Eysinga, W.J.M van (6101): gegoten bij Stöxen (Nieuwe Rotterdamse Courant van 6 maart 1961).

p.364 Faun: "dansende faun of Satyr" is onderdeel van de collectie van het Breda's Museum (nu Stedelijk Museum Breda) inventarisnummer G00149. Veilinghuis Peerdeman 23 april 2023.

p.369 Hypotheekbank, Nederlandse (3008b): een exemplaar bevindt zich ook in het archief Bedrijfshistorie van de coöperatieve Rabobank Utrecht.

p.370 jongensbuste2 (1310): is door tante gedateerd 1920 en zij noemt het kinderbuste

p.371 nijldige kat (4807): is volgens een lokale Britse krant Crewe Chronicle van 24 September 1949 gegoten in 1942 in groen brons

p.378 musje slapend (5506). In het privé-archief van Stöxen-gieterij Leiden (p.385) is een pagina uit een schriftje waarop werk van tante wordt vermeld dat gegoten is bij de gieterij. Daar wordt de nogal vage omschrijving "vogeltje" gebruikt. De vraag is nu welk vogeltje er bedoeld wordt.

In april 1960 worden er 3 gegoten à f 60 en in december 1967 nogmaals 5 à f 80.

Er zijn tenminste 2 vogeltjes gegoten zijn bij Stöxen: het staande eendje (2603) en de koekoek (3509). Maar er is ook een "slapende musje" en dat vogeltje is wellicht het bedoelde vogeltje. Het slapende musje wordt echter al op een tentoonstelling in 1955 Den Haag verkocht, dus nog voor deze exemplaren. Het eendje en de koekoek komen dan niet meer voor op tentoonstellingen. Het slapende musje wordt voor f 150 verkocht op de tentoonstelling in 1962 in De Haag. Daarnaast zijn er nog de vechtende musjes (3513), tentoongesteld in Den Haag 1964 en de musjes op het dak (3504), tentoongesteld in Den Haag 1966, maar die vallen in een andere prijsklasse: resp. f 600 en f 500.

Het is daarom waarschijnlijk dat het slapende musje het "vogeltje" is en dus bij Stöxen Leiden gegoten is.

Daarbij komt dat een slapende musje van de familie Stöxen op 11 april 1984 geveild is bij Christies.

p.380 Philip-de Jongh (5902): De Tijd van 14 februari 1959.

p.384 Sijthoff-prijs, Henri (5304): in het privé-archief van Stöxen Leiden (p.385) is een pagina waar werk van tante wordt vermeld. De Henri Sijthoff-prijs (de huisje en het onderschrift) is in oktober 1960 3 keer gegoten, in juni 1963 1 keer en in oktober 3 keer, in januari 1964 6 keer met 3 kleine en 3 grote onderschriften en in december 1965 nog eens 3 keer. In die tijd kruipt de prijs van 20 + 3,50 naar 22 + 5 (klein onderschrift) en 7,50 (groot onderschrift) in guldens. Gezien de prijsontwikkeling van de onderschriften lijkt het dat de onderschriften groter worden dan ze aanvankelijk zijn. Ik ben nog niet in staat geweest om dat te controleren.

p.384 slak (2803): in het archief van Stöxen Leiden is een aantekening gevonden dat een slak in oktober 1963 gerepareerd is voor f 2,50.

p.387 Verspyck, P.H. (5802): Volgens Het Vaderland van 29 mei 1958 is de plaquette een geschenk van het personeel en het oud-personeel aan de gemeente Den Haag.

p.389 Wagenaar, J. (3201): 3201a ook in het CMU

In het tv-programma "Tussen Kunst en Kitsch" (5 december 2023) heeft expert Rob Driessen het beeldje de "Alexanderparkieten" besproken en getaxeerd op € 22 000.